

Letnik IV. v lažnjivi obleki.

Št. 2.

Izhaja po **dvakrat na mesec** v Ljubljani, kedar ga prebere in ne konfiscira policija. — Velja **celo leto 3 gold. pol leta 1 gold. 50 kr. in četrto leta 80 kr.** za vsacega brez ozira na stan, osebo in narodnost. — Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 15 kr. v administraciji. Vredništvo in opravišтво (administracija) je na velikem trgu hiš. št. 3 v prvem nadstropju na ulice. Tam se sprejema denar.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Zaupnica

Auerspergovemu ministerstvu.

Po udih raznih nemčurskih društev po Slovenskem se raznaša med občinstvom sledeča zaupnica, katero naj podpiše vsak, hlapec in gospod, bogatin in berač, branjevka in gospodinja, če zna pisati ali ne.

Slavno ministerstvo!

Ko je nastopilo ministerstvo Hohenwarth, v katerem nismo še z „rešpetlinom“ zapazili ne enega svojih pajdašev, nastopilo, da vodi osodo avstrijskih narodov, se nam je precej zdelo, da iz take moke za nas ne bo kruha, kakoršnega smo navajeni. Mi se pa nikoli ne motimo, ker imamo vsi prav dober nos; in česar smo se bali, se je pripetilo. Hohenwart se ni spravil nad Slovence, katerih v Avstriji ni kraljestvo, marveč skušal je, spraviti jih na isto stopinjo, na kateri smo mi že od nekdaj. Smešno! Kakor da bi se hlapcu ponujale pravice gospoda! Nevoljni smo jeli vsi renčati nad Hohenwarthom in njegovimi pajdaši tako dolgo, da je moral pobrati svoje kopita. Slovani so ga sicer nazaj klicali, pa ni ga bilo več in ne bo ga več, ako mi še kaj veljamo.

Za njim nastopilo je ministerstvo naše volje. V njem sedé nekteri gospodje, do katerih imamo posebno mi nemčurji in renegati zaupanje. Pot, katero je nastopilo, je ista, po kateri mi hodimo in na kateri se nam jako dobro godi. Le tako naprej! Z veseljem smo zapazili, da ne ena po Slovenceh skovana postava, ktera se ne tiče davkov, priklad itd., ni potrjena. Iz tega vidimo, da je ministerstvo duh našega duha, telo našega telesa ter da se nam ni bati, da bi se nam izneverilo.

Mi podpisani smo vsi taki ljudje, ktere je ljudstvo deloma že sodilo, deloma bi jih, ako bi jih do jeter poznalo; vsi smo pravični, vsi privošimo svojim bratom v duhu to, kar sebi želimo, vsi hočemo biti gospodje v Avstriji. Ker pa gospodar brez hlapcev ni misliti, pripoznamo, da morajo tudi Slovenci živeti, samo da nam niso na poti in da nam smetano prepusté, sami pa „žlempajo“, kar nam ostane.

Iz tega zamore prevedeti slavno ministerstvo, česa smo mi navajeni. Nič delati, dobro jesti in piti, se v društvih, na plesih itd. radovati, zapovedovati in nikomur biti pokoren, to je do malega vse, kar mi zahtevamo. Za druge stvari nam ni dosti mar. Kaj briga nas, če je Slovenec lačen, žejen, ubog, zatiran, zaprt brez pravice? Če ga tepó, nas nič ne boli, če Slovenec nima jesti, nismo lačni mi, če mora velik davek plačevati, kaj dé to naši mošnji? Dobro vemo, da bodo ti sitneži, kateri nimajo nikdar zadosti, tudi zdaj hodili na Dunaj beračit in nadlegovat slavno ministerstvo; toda nadjamo se, da jim bo v „božjem v imenu“ do druge hiše pot pokazalo. Če bi bili silni in prišli vnovič, se jim pomagaj z nogo čez prag in ako bi bili že na vso moč nadležni in se tretjič vrnili nazaj — no, saj imate kacega hlapca, morda še celó kak korobač pri rokah. Tako ravnamo mi z njimi, tako se mora ravnati, da se kaj opravi; kajti s Slovincem se ne more govoriti kakor z nami, so vse drugih kosti. Nekteri so tako zabiti, da jim v nemškem jeziku še ničesar dopovedati ne moreš, če jim še tako vpiješ, ne razumejo te, marveč zijajo, kakor zaboden vol. S pestmi pa umejo prav dobro z nami govoriti, v pesti je njihova moč. Slavno ministerstvo morda še ni videlo pravega, izvirnega hribovca; tak se ne boji hudiča in je tako navajen, da nikdar ne teče pred drugim, marveč le za drugim. O, tak hribovec ima nekaj čudnega, nekaj tacega na sebi,

da se človeku pete kar same od sebe spusté v tek. Planjavci niso tako strašni, dasiravno tudi ti pred meščani neradi ali sploh ne tekó.

Te lastnosti Slovencev in naše potrebe smo slavnemu ministerstvu zarad tega malo natančneje popisali, da bo vedelo, kako mora z nami, kako s Slovenci ravnati, da se ne bo nam zamerilo. Slavno ministerstvo naj misli, da je ono zarad nas, ne pa mi zarad njega na svetu; kajti čemu bi bilo, ako ne zarad tega, da nam streže? Da nam pa more dobro streči, mora vedeti naše navade, kaj posebno radi jemo itd., da nam ne prinese kake jedi na mizo, ktera bi bila pripravljena za kak slovensk želodec.

Nadjamo se, da nas je slavno ministerstvo že zdaj razumelo, kajti dvakrat se le v mlinu pové. Pristavimo le še, kar se sicer razume že po samem sebi, da se tudi pod tem ministerstvom naročimo na vse mastne službe, do katerih ima naš rod že podedovano pravico. Naše domoljubje v tem ne pozna nobene mere; čim mastnejša je služba, čim večja plača, tim rajši jo prevzame najmanjši od nas, nihče se ne bo branil. In to je domoljubje, v katerem smo se mi že od nekdanj odlikovali, v tem smo ravno različni od Slovencev in drugih narodov.

Naj sprejme slavno ministerstvo zagotovilo naše udanosti, dokler bo nam udano, in zapomni si prislovico, da krokar krokarju ne kljuje očesa.

Vsi podpisani.

* * *

To zaupnico naj podpiše vsak, komur se ponuja, Šaferjev Dolci jo bo pa nesel na Dunaj v torbici, ktero so mu mama za novo leto kupili.

Mameluške žabe.

Veste, kaj so mameluške žabe? Pa saj vem, da jih ne poznate tako dobro, kakor jaz, toraj berite!

Žaba sploh je žival z večim glasom, kakor močjo, hoče veliko, pa nič ne more, vendar je jako velika zver po svoji domišljiji, kar kaže sledeča resnična dogodba.

V mlaki je bilo sila veliko žab, ktere so imele vsaki dan jako živahen somenj, tako da so se zajci res plašili. Nekega dne zapazi stari modri žabjek, da voda čedalje manjša postaja, ter da se utegne kmalu posušiti. Skliče tedaj občni zbor, da bi se na njem posvetovalo, kaj je vzrok tej nevarni prikazni in kako bi se pomagalo.

Neka stara, skušena žaba odpré po dolgem pričkanji svoje modra usta in prične:

„Slavni zbor! Dozdaj je bilo mnogo besedovanja, vrgibalo se je sem ter tje, a vganilo se vendar ni pravo. Čujte! Vi iščete uzroka, zakaj se nam voda suši. Ne vidite dan na dan velike buče, ktera, sprehajaje se po obnebhju, si hladi vročo obličje v mokroti naše mlake in jo tako suši? Ta buča, ktero ljudje solnce imenujejo, je naš sovražnik, dokler se bo ta smela sprehajati po obnebhju, nismo nikdar rešeni nevarnosti. Naj se toraj slavni zbor posvetuje, kako bi to bučo pregnali.“

Vse žabe kvakajo slavo modri govornici, se posvetujejo in sklenejo, solnce pregnati iz obnebhja.

Kar je skleneno, se tudi zgodi. Proti večeru se spravi vse prebivalstvo mlake na breg in kvaka tako dolgo, da solnce zaide, potem pa nastane veselje po mlaki, kvakanja in vriskanja ni konec, češ, da so žabe s svojim kvakanjem solnce za goré zapodile. Tako

so počenjale vsak dan tako dolgo, da se je solnce zbalo žabjega krika in pobegnilo. Ako bi se ne bile na vso moč drle nad njim, Bog vé, če bi bilo kdaj zašlo.

To so navadne žabe, mameluške so pa še bolj možke in ponosne zarad svoje vednosti, modrosti in mogočnosti. Mameluška žaba vse vé, o vsem govori, se vsake stvari loti, nihče ni modrejši od nje, nihče je ne prekosi v vednosti, učenosti, v primeri ž njo je vse, kar se na svetu giblje in brca, „šmarn“, ona jo povsod prva, kar ona zakvaka, je vse resnično, modro, bolj zanesljivo, kakor sv. pismo, ona se nikdar ne zmoti, se ne more zmotiti, sploh mameluška žaba je najpopolnejša žival pod nebom, nji enaka stvar se ne dá misliti.

Zdaj so mameluške žabe jako ponosne na svojo moč, ker mislijo, da so v svojem ragljanjem slovansko solnce, ministra Hohenwarta zapodile, kateri jim je mlako sušil. V svoji prevzetnosti so se spravile nad druge reči, kajti ragljati morajo, da jim usta ne zastanejo, jezik ne otrpne. Te dni so imele toraj zopet občen shod, kar imajo vselej, kedar jim mokrote primanjka. V tem zboru se je tako-le govorilo in sklepalo:

Prvi govornik, znana, tenjka, pa zeló sitna žaba:

„Gospoda moja! Mi smo prvi na svetu, brez naše vednosti bi ne smel vrabec pasti iz strehe ne las iz kake kosmate brade. Hohenwarta smo srečno zapodili, pobegnil je, ker se je zbal naše sile. Zdaj smo zopet v svoji mlaki, nihče nam ne kali vode, vse gre po naših mislih. Ne vse! Strmite nad predrznostjo novega ministerstva in državnega zbora! Pogoduje se s Poljaki, čujte, pogoduje se brez našega dovoljenja, da — skoro okamnil bi strmenja — še prašat nas niso prišli za našo misel. Mora li biti večja predrznost?! Toda ni še storjena ta pogodba s Poljaki, še velja naša, ako odpremo še ob pravem času svoje čeljusti in na ves glas ragljamo, tako da se ne bo slišala druga beseda. Jaz, naj modrejši med vami, ki bi moral že davno minister biti, jaz predlagam, da mi vstavimo to pogodovanje s Poljaki. Ne rečem, da bi se ne smelo pogoditi ž njimi, toda pogodba mora biti taka, da bo nam všeč, to je, da Poljaki dobe tiste smeti, ktere mi na dvor nosimo, iz hiše pometamo, toraj nič več ne potrebujemo. Kar je pa še nam količkaj za rabo, se ne sme dati nikomur, še sv. Petru ne, to pravim jaz.“

Kar pa jaz pravim, to je gotovo res. Mi toraj ne moremo, ne smemo dopustiti druge pogodbe, nego tako, ki je nam všeč. Jaz stavim predlog: Slavni naš zbor prepove ministerstvu, brez posebnega dovoljenja se dalje pogodovati, s Poljaki, in mu zažuga, da ga bo, ako bi se vendar-le predrznilo ravnati proti tem ukazu, kar naravnost pregnalo, kakor Hohenwartha.“

Žabe ploskajo in se deró tem besedam na vso moč, tako da neki mladi žabici, ktera še ni navajena takega „humbuga“, kar trebuh počí. Ta predlog se tedaj sprejme in izroči žabi, ktera potuje v glavno mlako, da ga seboj vzame.

Druga, nekoliko enostranska žaba, ktera si je bila menda nekje pol hrbta spehnila, skoči na mizo in se dere blizo takole:

„Slavni žabji zbor! V naši deželi je nek stan, kateri se zeló ogiba naše mlake, dasiravno ga na vso moč vanjo vabimo. Ta stan nosi črno suknjo in svitle visoke čevlje; po deželi veliko veljá, zato pa mi povsod za njim ragljamo in mu zabavljamo. Odgojeva se ta stan v posebnih hišah, „semeni šče“ imenovanih, ktere pa niso pod našim vodstvom, toraj tudi nič prida. Žabja gospoda! Prosim Vas, kaj se neki učí v teh hišah? Ne eden vodjev ne zahaja v našo mlako, da bi se učil

slavenscine.

Opravičenje.

Hudobni ljudje podtikajo ogerskemu ministerstvu hudobno misel, da je namreč razpodilo hrvaški deželni zbor le zaradi tega, ker mu poslanci niso bili po volji, ker ni bilo dosti magjaronov med njimi.

To je grdo obrekovanje. Ogersko vlado je pri razpuščenju zbora vodila blaga misel, prihraniti deželi hrvaški tiste goldinarje, kateri se plačujejo zborujočim poslancem. Če bi se ta denar obrnil za posebne potrebe magjaronskih uradnikov, bi zbor morda ne bil razpuščen.

To je resnica.

„Brencelj“ officiosus.

Ljubljanskim porotnikom na ušesa.

V Pragi so pri vseh obravnavah vredniki českih listov bili nekrivi spoznani. Ker je sodnija sumičila, da so česki porotniki pristranski, je posadila česke vrednike pred nemške porotnike. Toda tudi nemški porotniki so spoznali českega vrednika nekrivega.

Na to opomni dunajski „Figaro“, da bi bilo dobro, ako bi se na češkem sestavila porotna sodnija iz c. k. policajev in c. k. uradnikov; ti bi obsodili gotovo.

Hvala Bogu, pri nas v Ljubljani ni treba policajev, kateri bi vrednike obsodili, ker ste Vi za to na svetu.

Tiha opazovanja.

Kedar se „Tagblatt“ z „Novicami“ ali „Slov. Narodom“ ravsa, je dvojno mogoče. Prvikrat je to res, kar „Novice“ in „Slov. Narod“ trdita, in to je laž, kar trdi „Tagblatt“, drugikrat pa to ni laž, kar trdita „Novice“ in „Slov. Narod“, in to ni resnica, kar trdi „Tagblatt“. Potlej naj pa človek na kaj priseže!

* * *

Boj med Slovani in Nemci in nemškutarji v Avstriji je jako zanimiv. Zdaj leži Nemec ali nemškutar na Slovence, zdaj pa leži Slovenec pod Nemcem ali nemškutarjem. To se vrsti dan na dan.

* * *

Avstrija ima že toliko dolga, da bo kmalu tiste sram, kateri še niso upniki.

* * *

Nekdo je prašal prijatelja, kateri je bil že zelo zadolžen, kako more mirno spati.

„Nič ne skrbi“, odgovori ta, jaz lahko spim. A prašaj moje upnike, če morejo spati.“

O Avstriji, se vé da, to ne velja.

* * *

2/3
Raztrgani čevlji so včasih vendar le dobri. Naši poslanci bi menda ne bili šli na Dunaj, ako bi imeli raztrgane čevlje.

* * *

Na Dunaj je veliko bolj daleč, kakor v Ameriko. Ako pišeš v Ameriko, dobiš že v dveh mesecih odgovor. Na Dunaj pa pišejo Slovenci že več kot dve leti, pa se jim dozda še ni nič odgovorilo.

* * *

En sam Auersperg podere več, kakor bi moglo sto Hohenwartov zidati.

Dragi moj „Brencelj“!

Da me več ne boš pikal zaradi moje nevednosti, obetam Ti v kratkem poslati debelo jako učeno knjigo — nemško ali slovensko, tega še ne vem —, knjigo kakoršne še ni videl svet in je menda ne bode. Doslej še nisem pisal ničesar, razen v „Tagblatt“ o „janjski literaturi“, pa ta hemcani „Tagblatt“ me je tako zavozil, da sem se sam pogreznil v blato, kakor Ti kaže moj zadnji blatni spis.

Naj Ti povem še eno. Jako napak si storil, da si me pri svoji zadnji porotni obravnavi izbacnil izmed porotnikov, kajti jaz bi Te nikdar ne bil obsodil.

Konečno se Ti zahvalujem za meni skazano zaupanje, da si me imenoval šolskega nadzornika za Slovenijo. — Na zdravje!

R. Pisker,
šolski nadzornik za Slovenijo
po Tvoji milosti.

Poziv!

Pri ljubljanskem konšt. društvu se, ker so dozrajni jeziki deloma že skrhani, najemljejo

govorniki za konšt. pijančevanje.

Ozira se bolj na dober, gladek in hudoben jezik, kakor na učenost in močgane.

Tisti, kateri so v obrekovanju ljudstva in dežele, zabavljani itd. že kdaj kaj storili, imajo prednost.

Laži se ne smejo strašiti.

Ljublj. konšt. društvo.

Pogovor dveh gospodinj.

Rusija. Kako to, da je v Tvojem kurnjaku na eni strani kuretina tako debela, na drugi pa tako „kumerna“?

Avstrija. Ne vem, kako je to! Saj dam na obe strani obilo piče. Prva stran se mi lepo redi, a druga vedno godrnja in se ne redi nikakor. Je že menda slabšega plemena.

Rusija. Menda se motiš! Vzrok bo piča sama. Daj obojim enake piče, boš videla, da Ti kuretina na drugi strani ne bo godrnjala, marveč se Ti redila, kakor na prvi strani. Dokler boš pitala nemško kuretino z „groši“, slovansko pa le z „obljubami“, ne bo bolje. Potlej sosedje lahko pravijo, da ne umeš vse kuretine dobro rediti.

„Brencelj“ piše:

Sl. čitalnica v Trstu. Stvar potrebuje boljšega razgovora, toraj več pismeno.

Gosp. J. D. v T. Žal mi je, da Vaših vrstic ne morem porabiti. Znano Vam bo, kako nevarno je, zlasti o ženskih kaj grajajočega pisati. Prav tako je, kakor da bi človek v sršenov meh dregnil. Vrh tega bi stvar več škodovala, kakor koristila. Menite, da je pri ljubljanski čitalnici boljše?

Gosp. J. V. v Č. Kakor vidite na poslanem listu, 10 kr. premalo. Toda ne skočite zaradi tega v vodo, boste pa drugič poslali 10 kr. več.

Današnji list se je po mnogih ovirah zakasnil, kar naj čast. g. naročniki odpusté. Enako prvemu se je poslal tudi ta nekterim znanim rodoljubom na ogled s prošnjo, da ga blagovolijo nazaj poslati, ako jih ni volja, ga dalje prejemati. Kdor ga obdrži, naznani s tem, da ga želi dalje prejemati in plačati o priležnem času.

Ta mesec bo prifrčal „Brencelj“ še dvakrat.